

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania M. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o ustalenie właściwego ustawodawstwa,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 stycznia 2021 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 22 sierpnia 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującej się na rzecz organu rentowego
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów
procesu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2019 r., oddalił apelację M. K. od wyroku Sądu Okręgowego w C. z dnia 30 sierpnia 2018 r., mocą którego oddalono jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 10 marca 2017 r., stwierdzającej, że ubezpieczona jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega ubezpieczeniu społecznemu w Polsce od dnia 1 marca 2010 r. do dnia 5 grudnia 2013 r., zaś od dnia 6 grudnia 2013 r. podlega nadal ustawodawstwu krajowemu z mocy art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004.

W sprawie ustalono, że odwołująca się w kraju prowadzi pozarolniczą działalność. W 2014 r. złożyła wniosek o ustalenie ustawodawstwa z uwagi na

pracę najemną, na podstawie umowy o pracę z dnia 1 marca 2010 r., w Wielkiej Brytanii na rzecz M. Ltd. Wskutek pojętych czynności przez brytyjskie instytucje wniosek o wydanie zaświadczenia A-1 został odrzucony.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego złożyła odwołująca się, zaskarżając go w całości. Wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania został umotywowany istotnymi zagadnieniami prawnymi, to jest: (-) czy przewidziany w art. 16 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 dwumiesięczny termin jest terminem instrukcyjnym czy też terminem zawitym, po upływie którego jest możliwe zastosowanie ustawodawstwa mającego zastosowanie w sposób odmienny niż w decyzji określającej właściwe ustawodawstwo tymczasowe na podstawie art. 16 ust. 2 tego rozporządzenia; (-) czy w oparciu o art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009 wyznaczona instytucja partnerska może ustalić jedynie ustawodawstwo właściwe jej państwa członkowskiego albo stwierdzić, że jej ustawodawstwo nie jest właściwe czy też instytucja to może ustalić, że właściwe jest ustawodawstwo innego państwa członkowskiego; (-) czy w przypadku ustalenia ustawodawstwa na podstawie wspólnego porozumienia (art. 16 ust. 4 rozporządzenia 987/2009) dopuszczalne jest kwestionowanie dokonanych ustaleń i tym samym ustalenie innego ustawodawstwa – bądź to przez instytucję miejsca zamieszkania lub sąd miejsca zamieszkania. Nadto, jakie wymagania powinny być spełnione by można było uznać, że doszło do wspólnego porozumienia, o którym mowa w art. 16 ust. 4 rozporządzenia nr 987/2009?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie występują suponowane zagadnienia prawne przedstawione przez skarżącą. Problemy opisane w pkt 1-3 nie składają się na istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Nie mają takiej rangi, gdyż nie wykraczają poza zwykłą wykładnię i stosowanie przepisów prawa do których się odwołują. Przedmiot pytań nie jest nowy, ma już swoje opracowania w piśmiennictwie oraz orzecznictwie, co zresztą podkreśliły orzekające w sprawie sądy. Istotne zagadnienie prawne, jest podobne do pytania prawnego z art. 390

k.p.c. Wymaga się zatem od skarżącego wykazania istotnego problemu prawnego, czyli analizy prawa, orzecznictwa a nawet doktryny, po której wpierw sam skarżący może stwierdzić i wskazać, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 maja 2019 r., I UK 232/18, LEX nr 2664776). Tymczasem w pytaniach oraz ich uzasadnieniu brak tego typu rozważań, zaś sam opis faktyczny i wskazane podstawy prawne nie wypełniają powyższych obowiązków, mimo kilkustronicowego opisu sytuacji odwołującej się, tak samo jak lakoniczne odwołanie się do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Przed wszystkim procedura ustalania właściwego ustawodawstwa nie jest już zagadnieniem nowym, gdyż była przedmiotem licznych wypowiedzi judykatury. Sąd Najwyższy należycie wyjaśnił jej przebieg (por. wyroki z dnia 23 listopada 2012 r., II UK 103/12, OSNP 2013 nr 19-20, poz. 238, z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 333/12, OSNP 2014 nr 3, poz. 47; z dnia 11 września 2014 r., II UK 587/13, OSNP 2016 nr 1, poz. 13; z dnia 21 stycznia 2016 r., III UK 61/15, LEX nr 1977828). Z tego względu – o ile istnieją nowe aspekty prawne – skarżący powinien je wskazać i na podstawie analizy dorobku orzeczniczego skrytykować nowe problemy. Tak się jednak nie stało. Problem w odniesieniu do terminu ustawodawstwa tymczasowego i jego aspektu temporalnego wyjaśnił ostatnio wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2019 r., II UK 461/17 (LEX nr 2603309). Z kolei uprawnienia krajowych organów rentowych w odniesieniu do stanowiska decyzji brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej, która odmówiła uznania pracy świadczonej na terenie Wielkiej Brytanii, wyjaśniono chociażby w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 4 kwietnia 2017 r., II UK 248/16, LEX nr 2306376 oraz z dnia 10 maja 2017 r., I UK 456/16, LEX nr 2352167). Zatem polski organ rentowy (jako instytucja właściwa według miejsca zamieszkania skarżącej) nie ma kompetencji do oceny spełnienia warunków objęcia go ubezpieczeniem społecznym w innym państwie członkowskim z tytułu wykonywania tam pracy najemnej. Jak trafnie wskazał Sąd Apelacyjny taki dokument, którym było zaświadczenie na formularzu A-1 (poprzednio E -101) nie zostało skarżącej wydane. Wprost przeciwnie, w tej mierze stwierdzono, że po stronie ubezpieczonej nie powstało prawo do objęcia jej ubezpieczeniem społecznym w Wielkiej Brytanii. Według utrwalonej linii

orzeczniczej Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jedynie formularze A-1 są wiążące dla instytucji ubezpieczenia społecznego i sądów pozostałych państw członkowskich, a decyzję o ich wycofaniu lub stwierdzeniu nieważności może podjąć wyłącznie ta instytucja państwa członkowskiego, która taki formularz poświadczyła.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach orzekł z mocy art. 98 § 1 k.p.c.